

Essunga kommun

Un 2026/111

2026-09-29

2026.732

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

I Jonslunds skola och fritidshem ska alla kunna känna sig inkluderade, delaktiga och trygga. Det skapar förutsättningar för respekt, tolerans, arbetsro och lärande.

Dokumenttyp
Fastställd av

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2026-09-22 § 68
Jonslunds skola F-6 och fritidshem
Läsåret 2026/2027
Rektor
UN 2026/111

Innehållsförteckning

Inledning	3
Våra styrdokument.....	3
Diskrimineringslagen (2016:828).....	3
I denna lag avses med diskriminering:	3
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22).....	4
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §.....	4
Vad står begreppen för?	4
Kränkande behandling	4
Trakasserier	5
Diskriminering.....	5
Befogade tillsägelser	5
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2026/2027	5
Mål för läsåret 2026/2027	6
Konkreta åtgärder för 2026/2027	6
Främjande arbete	7
Förebyggande arbete.....	8
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	8
Ett ärendes gång	9
Uppföljning och implementering	9
Ansvar.....	9
Elevhälsoteam.....	9
Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering trakasserier och kränkande behandling elev-elev	10
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen.....	12

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende.

All personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras. Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta. En rektor som får sådan information som avses i andra eller tredje stycket är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

En huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för sådan kränkande behandling som avses i 10 § andra eller tredje stycket är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. När det gäller sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 10 § andra eller tredje stycket finns det bestämmelser om utbildningsanordnarens utredningsskyldighet i 2 kap. 7 § diskrimineringslagen (2008:567).

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck,

viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse.
4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 22 kap.1)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Detta kapitel har också till ändamål att motverka trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567). Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag. Lag (2026:1096).

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2026/2027

På skolan och på fritidshemmet finns det väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Trygghetskarta har gjorts två gånger under läsåret (oktober och april). Höstens och vårens sammanställning av trygghetskartorna visar på en stor trygghet bland eleverna. Det som framkom är att det kan uppstå en del konflikter på arenan och kullen. Efter Sportlovet vårterminen 2026 flyttade vi till nya skollokaler och fick ny utemiljö. Innan vår flytt kunde det uppstå konflikter på fotbollsplanen samt basketplanen.

På utvecklingssamtalen på höstterminen är trivsel och trygghet en stor del. Detta dokumenteras i elevens individuella utvecklingsplan, så att det lätt går att följa upp.

För att både personal och elever ska få stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vår elevcoach nära våra elever på raster och fritidshemstid. Detta har varit en mycket bra satsning som gett goda resultat bland annat genom enskilda samtal, arbete med elevgrupper samt en vuxen som finns nära våra elever. Rastpedagog erbjuder två olika rastaktiviteter fyra dagar i veckan. Det har varit väldigt uppskattat av eleverna. Vi ser att elever, som har svårt att aktivera sig själva, deltar i stor utsträckning i dessa lekar. Resultaten visar också att eleverna har förtroende för och känner att de kan prata med olika vuxna på skolan, vilket är ett kvitto på stor trygghet. Under läsåret har vi förstärkt med ytterligare rastvärdar under samtliga raster. Varje morgon har vi flera rastvärdar och vår elevcoach ute som

tar emot eleverna. Musik spelas varje morgon, även under rasterna och likaså på fritidstiden. Vi ser att användandet av musik och dans under rasterna har minskat konflikter och ökat samarbetet mellan eleverna.

Arbete med hälsofrämjande skolutveckling, bland annat med inriktning mot jämställdhet, normer och genus fortlöper. Här har elevcoacherna på våra tre F-6 skolor gemensamt tagit fram ett årshjul. Under 2026 har arbetet med känslor, normer och attityder stärkts i årskurs fyra där eleverna under våren deltagit i känslogrupper tillsammans med elevcoach. Årskurs sex har arbetat med Attila Yoldas bok "Killboken" för att utforska machokulturer och utmana rådande mansnormer.

Mål för läsåret 2026/2027

- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.
- Alla elever ska ha en god studiero.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sin egen och andra elevers välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans/ fritidshemmets personal om någon inte känner sig trygg.
- Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.
- Alla ska använda ett respektfullt språk.
- Öka elevernas välbefinnande och trygghet genom styrda rastaktiviteter.

Konkreta åtgärder för 2026/2027

- Vuxennärvaro genom bussvärdar, rastvärdar och pedagogisk lunch.
- Elevrådet ansvarar för implementeringen av ordningsregler.
- Elever ska ha kunskaper om denna plan.
- Tydliga rutiner kring ärendets gång. Se bilaga 1.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Fritidshemseleverna delas in i åldershomogena grupper delar av eftermiddagen.
- Fritidshemmet använder alla lokaler på skolan på eftermiddagarna för att kunna erbjuda elevgrupper med färre antal elever. Det erbjuder en lugnare miljö med lägre ljudnivå och tempo.
- Elevrådets ordningsregler ska implementeras i samtliga klasser, bland personal och bland vårdnadshavare.
- Värdegrundsfrågor är ett naturligt inslag i samlingen på fritidshemmet.
- Rörelsesatsningen med rastpedagog som erbjuder rastaktiviteter fyra dagar i veckan.
- Utbildningskonceptet Trygghet och Studiero-fortsatt arbete med den sociografiska inventering som gjorts i årskurs fyra under vårterminen 2026. En metod för att kartlägga och synliggöra sociala processer, normer, värderingar och kränkningar i en skolklass.
- Elevcoach informerar respektive klass om planen mot diskriminering vid terminsstart varje år.
- Förbestämda platser i matsal, klassrum, omklädningsrum och vid köbildning.
- Styrda tider för spel i Arenan.

- Vuxennärvaro i omklädningsrum.
- Misstänkta kränkningsärenden tas upp på konferens samt arbetslagsmöte.
- Fortsatt arbete med språkbruk. Under nästa läsår kommer skolan att stärka och tydliggöra arbetet med elevernas språkbruk, jargong och bemötande. Vi kommer att arbeta mer enhetligt och konsekvent för att motverka kränkande tilltal och främja en respektfull kommunikationskultur. Målet är att skapa en trygg och inkluderande skolmiljö där ett respektfullt språk är norm.

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det omfattar diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuppfattning, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller kränkande behandling. Det målinriktade arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Detta beskrivs i läroplanens övergripande mål, under normer och värden.

- Fritidspersonal lyfter elevärenden på fritidsmöte samt på skolkonferensen
- Värdegrunden genomsyrar all undervisning. Nya kursplanen i Lgr 22 belyser detta tydligt.
- Trygghetskarta genomförs två gånger per läsår.
- Ordningsregler uppdateras och implementeras varje läsår.
- Pedagogisk lunch.
- Elevcoachens stöd till alla elever, vårdnadshavare och pedagoger. Ute på de flesta raster och på morgonen på stora skolgården. Har samtalsstöd och kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare vid behov.
- Bussvakt varje morgon samt varje eftermiddag.
- God bemanning av rastvakter alla raster.
- Kurator finns tillgänglig på skolan under en bestämd dag varje vecka. Då erbjuder kuratorn samtalsstöd till elever, rådgivning till vårdnadshavare samt handledning till personal vid behov.
- Vi arbetar kontinuerligt och medvetet med värdegrundsfrågor både på individ- och gruppnivå. Arbetet utgår från ett årshjul med tematiska fokusområden som syftar till att främja respekt, likabehandling och social samhörighet. Vår värdegrund ska genomsyra hela elevens skoldag – i undervisning, raster och övriga aktiviteter.
- Rastvärdar är ute bland elever på rasterna, synliggörs genom reflexväst eller röd arbetsjacka.
- Elevhälsokonferenser hålls kontinuerligt under läsåret.
- Plan för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling tas upp på elevråd, klassråd samt på föräldramöten och personalmöten.
- Vi arbetar medvetet med normer kring könsroller, genus och rätten att vara den man är.
- Erbjuder rastaktiviteter.
- Konflikter och kränkningar tas upp på personalkonferens, konferens samt arbetslagsmöte. Kartläggningar genomförs för att identifiera mönster, exempelvis om vissa elever återkommande är utsatta eller utsätter andra.
- Varje termin görs en fördjupad analys av misstanke av kränkande behandling i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att skapa en trygg och inkluderande skolmiljö där alla elever har lika rättigheter och möjligheter, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder. Arbetet sker systematiskt och långsiktigt för att motverka uppkomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

I det förebyggande arbetet görs en kartläggning för att identifiera riskområden och otrygga situationer i verksamheten.

Förankringsarbete av denna plan

- Klassläraren ansvarar för att informera eleverna.
- Elevrådet förankrar ordningsregler i klassrådet.
- Eleverna ska bli delaktiga i arbetet med plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genom samlingar, information, en del i skapandet av trivselsregler samt aktivt delaktiga i värdegrundsarbetet. Vid konferens gås den igenom med alla pedagoger i verksamheten.
- Information till vårdnadshavare sker på föräldramöte.
- Elevcoachens arbete med olika elevgrupper i förebyggande syfte, till exempel tjejgrupp och killgrupp. Samt samtalsstöd.
- Fortsatt implementering av värdegrundsmaterialet Be The Hero för att ytterligare fördjupa elevernas insikter och stärka deras förmåga att agera vid händelser.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal, på raster och på fritidshemmet.
- På konferenser/arbetslagsmöten har trygghets- och kränkingsärenden en stående punkt.
- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, humörsvängningar.
- Frånvaroavstämningar vid frånvaro enligt vår handlingsplan.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare tar kontakt med skolan.
- Frånvaroavstämningar görs kontinuerligt enligt handlingsplan.
- Trygghetskarta två gånger per läsår
- Elevhälsan är aktiv del i det här arbetet.
- Fördjupad analys av kränkningar sker varje termin.

Ett ärendes gång

- Så snart någon inom verksamheten får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling, ska detta skyndsamt informeras till rektor. Rektor har därefter en skyldighet att utan dröjsmål anmäla ärendet vidare till huvudmannen.
- Rektor samt elevcoach ansvarar för att trakasserier, diskriminering eller annan kränkande behandling utreds skyndsamt.
- Ärendet rapporteras skyndsamt till huvudman.
- Ärendet dokumenteras i dokumentationssystemet, Prorenata. Elevcoach ansvarar för att gången för utredning och uppföljning följs.
- Utredning och uppföljning, se bilaga 1 och 2.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen inför varje nytt läsår.

Revidering av planen utförs av rektor och representant från personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i verksamheten.

Ansvar

Alla som arbetar på skolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp misstanke om kränkande behandling. Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevhälsoteam för konsultation. Vi har återkommande elevhälsomöten.

Kontaktpersoner

Skolsköterska	0512-570 86
Kurator	0512-572 26
Speciallärare	072-973 36 81
Elevcoach	076-851 34 25

Skolledning

Anna-Karin Lindberg	rektor	0512-570 41
---------------------	--------	-------------

Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering trakasserier och kränkande behandling elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Uppmärksammande	All personal
Steg 2	Omedelbar åtgärd De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal
Steg 3	Dokumentation i Prorenata- Informera berörda lärare. Informera rektor. Rektor informerar händelsen till huvudman. Kontakt med berörda vårdnadshavare	All personal
Steg 4	Utredning – samtal med berörda elever och vittnen. Vad som har hänt och i vilket sammanhang.	All personal
Steg 5	Åtgärder	All personal

Steg 6	Uppföljning – Säkerhetsställa att kränkningen har upphört.	Klasslärare/ fritidshempersonal/elevcoach
Steg 7	Vid behov: Möte med elev, vårdnadshavare, klasslärare/fritidshempersonal och elevcoach.	Klasslärare, fritidshempersonal/elevcoach
Steg 8	Vid fortsatta behov, ex upprepade kränkningar: Möte med elev, vårdnadshavare, klasslärare/fritidshempersonal, elevcoach och rektor. Rektor beslutar om vidare åtgärder	Rektor
Steg 9	Eventuell anmälan till socialtjänst. Eventuell polisanmälan.	Rektor
Steg 10	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Uppföljande samtal sker alltid med berörda parter när kränkningen upphört. Klassläraren/mentor samt elevcoach ansvarar för uppföljningen.

Steg 1-4 Ska ske skyndsamt.

Steg 1-6 Ska genomföras vid samtliga kränkningsärenden.

Steg 7-10 Vid allvarligare händelser eller om kränkningarna inte upphör.

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor/ansvarig chef, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 8	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor/Ansvarig chef